

Føroysk vinnu- og ídnaðar-fólk á vitjan í Íslandi

Farið verður úr Føroyum 2. september og varar vitjanin til 9. september

Føroya Ídnaðarfelag hefur frá Ídnaðarfelag Íslands, fingið boð um at teir fegnir vilja taka ímóti og leggja til rættis vitjan av føroyskum vinnu- og ídnaðarfólki, sum kundu hugsa sær at vitja í Íslandi í tíðini frá 2.—9. september í ár.

Í tíðini frá 3. september til 6. september báðir dagar íroknaðir, hava íslendingar eina framsýning av klæðnavörum (konfeksjonsvörum) í Reykjavík, og eru føroyingarnir boðnir at vitja hesa framsýning.

Ídnaðarfelag Íslands vil m.a. leggja til rættis vitjanir til ymisk av niðanfyreivendu virkjum, ið moguliga hava áhuga fyri føroysku vinnu- og ídnaðarfólkunum, t. d. S.I.S., Sláturfelag Suðurlands, Kassagerð Reykjavíkur, Hampdijon, Petur Nikulasson, Velsmíðjan Heðinn, Álafoss, Ostá- og Smjorsalan, Rafha, Stáliðjan, Skipasmíðastöðvar, Fiskeldisstöðin í Kollafirði, Keflavíkar flogvöll við nýggju krambúðini, Norrøna Húsið, Tjóðleikhúsið umframt útferð í og úttanum Reykjavík og til Tingvallir, Hekla, Gullfoss, Geysir og Hveragerði.

Um onkur av føroysku vinnu- ella ídnaðarfólkunum hava áhuga fyri at vitja íslenskt virki, er beinst at siga Ídnaðarfelagnum frá hesum sum allarskjótast, fyri at teir kunnu senda spurningin beinleiðis til íslenska ídnaðarfelagið við besta viðmáli.

Farið verður við flúgvara 2. september. Roynt verður so vítt gjørt, at fáa innivist fyri øllum á sama hotellið (Hotel Saga), og heimferðir verður við flúgvara 9. september.

Útveislurnar fyri túrin aftur og fram og hotellið við morgunmati og einari hovuðsmáltíð

um dagin og nakrir busstúrar, verður kr. 1.150 fyri hvønn.

Ídnaðarfelagið heitir á limirnar um at nýta hetta hovi til at gera seg kunnugar við tað sum frendir okkara vestan hav eru fírir fyri at framleiða.

Tey, sum hava áhuga fyri ferðini og ynskja at fara við, mugu siga frá allarskjótast til nr. 1080 lokal 18 í Tórshavn (Fiskivinnustovan) ella nr. 20 í Gøtu (Ólavur Gregersen).

Tað er avmarkað hvussu mong kunnu fara við, og tey eiga fyrsta rett, sum eru fyrst at boða frá luttøku, sigur ídnaðarfelagið.

Kampmann kannar, hví so nógvir ráðharrar doyggja á so ungum aldri

VIGGO KAMPMANN

- vil hava svar uppá spurningin

Eru ministarar meiri útsettir fyri at doyggja enn onnur fólk í sama aldursbólki? Viggo Kampmann, fyrrv. forsætisráðharri og fíggaráðgjafi, vil hava spurningin kannað.

Viggo Kampmann hevur í hyggju at biðja aktuararnar í »Statsanstalten for Livsforsikring«, har hann sjálvur er formaður, kann hetta mál.

Torfert

— Hetta er ein trupul upp-gáva, sigur Vibeke Eldon, skrivstovustjóri, tí ráðharrarnir

fáir og teir sita í stutta tíð í senn.

— Spurningurin er eisini um teir gerast sjúkir eftir at teir vorðnir ráðharrar, og um teir hava fingið ta sjúku sum teir seinni doyggja av, meðan teir eru ráðharrar, sigur Vibeke Eldon.

— Men fólk sum hava teknað stórar tryggingar doyggja sum heild fyrr, og hetta tyðir uppá, at her er nakað at kannar, sigur Vibeke Eldon. Seinru árinu eru fleiri og fleiri deyð av hjartabreki og hevur hetta tí eisini sín tyðning fyri trygging.

Kvinnur liva longst

Fyrr hildu fólk, at tey sum høvdu eitt gott starv livdu longri, enn tey sum høvdu hart likamligt arbeiði. Nú vita vit, at hetta er ikki so. Vit vita eisini, at fólk sum liva út á landinum, liva sum heild longri enn tey sum búgva í stórbýum. Hetta kemst helst av, at tey hava eina rógari tilveru. Onnur kanning visir eisini, at kvinnur liva longri enn menn, tí varð tryggingargrundarlagið broytt í 1966, soleiðis at kvinnur skuldu gjalda minni í trygging, tá tryggingin skuldi útgjaldast eftir eins deyða, sigur Vibeke Eldon.

Sjóslangan er í lívsvanda

Sjóslangan í Loch Ness er í lívsvanda. Orsøkin er dalking av vatninum. Tað er bretski lektorin Douglas Drysdale, sum hevur kannað vatnið í skotsku vøtnum og ánum sum renna í tey.

— Eg eri sannfurdur um, at sjóslangan hevur verið har, men ivist í, um hon kann vera

í tí skitna vatninum sum nú er, sigur hann.

Men privati sjóslangukanningarstovnurin sigur til hetta: Hvi skuldi sjóslangan doyð, tá fiskarnir hava tað gott í vatninum? og teir leggja afturat: og fyri alt tað so var tað onkur sum sá sjóslanguna seinasta sunnudag.

Fiskivinnumál

(Framhald)

Íleggingarskipanir

Tær nýggju og rúmari íleggingarskipanir umtalaðar eru komu sum kunnugt at vera:

1. at aftur fekkst heimild at veðhalda fyri útlendskum lánum, og komu við hesi skipan nýggj skip, m.a. flakatrolarnair, til landið.
2. at kurstapið — sum var 16 pst. — við lánun úr realkreditstovninum var fingið burtur eftir samráðingum við ríkisstjórnina. Tjóðarbankan danski gekk við til at keypa obligationir realkreditstovnsins til pari kurs og 6 pst. rentu. Afturat hesum bleiv skipanin longd munandi. Hetta var tað, sum veruliga loysti knútin, og nú komu aftur skipini í hópatali.
3. Til bygging heima í Føroyum fekkst síðani hægri studningur — upp í 30 pst. — sum saman við endurgjaldsskipanini fyri umsetningi gjalds og farmagjaldsstudninginum hava lætt munandi hjá skipasmíðjum okkara.
4. Studningurin til installeringar og smærri dekkforvarð hækkaður.
5. Bøtt er um láni- og studningsmøguleikar teirra, sum leggja um til aðrar veiðu-

hættir ella gera tekniskar ábøtur á skip teirra.

Hesar skipanir standa enn í dag treytaðar við, og tá frammi hevur verið, at broytingar í lánitreytum stovnanna eru orsök til, at trekt hevur gingið við summum sáttmálum til byggingar her heima, er hetta als ikki beint.

Eisini hevur verið kastað landsstýrinum fyri, at tað er orkuleyst ella beinleiðis malsjónskt í hesum spurningum. Her er bert at visa til teir menn, arbeitt hava við umrøddu sáttmálum, teir kunnu vátta, at vilji til hjálpar hevur verið, og at eydnast hevur at slætta veg í flestu fornum.

Vegna vaksandi sjóþant í gomlu skipunum vóru lánistovnarnir í vár inni á at krevja persónligt veðhald av summum byggiharrum. Landsstýrið tók beinanvegin upp samráðingar og bleiv hetta krav niðurlagt alt fyri eitt, hetta hevur so ongari bygging forðað.

Tað eru einans torvandi egningur ella torvandi semja um sáttmálur og skipaslog, sum hava gjørt, at Vestmanna skipasmíðja og Tórshavn skipasmíðja eina tíð ikki hava havt nýbyggingar í gerð.

Men tíðin hevur verið nýtt til projektingar og fyrireikingararbeiði, sum fyri smíðurnar og áðanar teirra eru tyðandi investeringar og virðisøkingar, og nú er so í báðum

stöðum í lagi, og skipasmíðurnar báðar fara nú undir byggingina.

Eftir er einans tað forvitnisliga socialskipið til Vágs, men tað er umtalað fyrr, og væntar landsstýrið at tað gongur í lagi fyrr ella seinni.

Landsstýrið metir sostatt íleggingarskipanirnar toluliga góðar, góðar nokk til, at so stór bygging, sum tann umtalaða, stendur fyri.

Vaktar- og bjargingarskip

Tað eydnaðist ikki landsstýrinum 1959-63 ella landsstýrinum 1963-67 at greiða málið um vaktar- og bjargingarskipið.

Mót endanum av báðum setunum tóktist at vera semja um eina stóð sum línubátarnir t. v. s. 110—140 fót.

Men tað er eins og tann veruleiki, at ikki ber væl til at fáa eitt tilfitt skip at sigla nógv skjótt, hvørja ferð fer tjakið at kynna upp aftur um skipaslagið, og sýnist hetta tjak at hava fingið málið næstan upp í naggatódn.

Hetta landsstýri hevur tó arbeitt við málinum og hevur nú í hyggju at lata hetta skip, sum tey undanfarna landsstýrinu vóru samd um, út í licitiation.

Politimyndugleikaspingurin skuldi verið greiddur, men má ein hava eitt skip at knýta myndugleikan at.

Tað kann óivað vera semja um, at nú so stórir fiskiskapur er á heimleiðum, er brúk fyri vaktar-, bjargingar- og hjálparskipinum. At tað ikki kemur at sigla 15—16 míl vil óivað skapa missnøgd hjá summum, men flestu áðanar væl, at við teim oktu mogleikunum fyri stödfestan av skipapositionini sum helikoptarar, radarar og onnur nútímans tól geva teimum, er neyvan sami torvur á skjóttgangandi skipi sum fyrr.

Eitt sum veruliga torvar er eisini eitt eftiransingarskip, ið við teim krøvum sett eru til limalondini í Norður- Eystr-Atlants Fiskivinnu- Kommissiónini kann ansa eftir, at fremmand skip lúka tær treytir settar verða viðvíkjandi veiðureiðs skipi, meskaviddum, minstamati og øðrum.

Hesar uppgávar eins og aðrarar vaktar- og bjargingaruppgávar kann nevnda skip rokja, og verður tað tí útboðið.

At tað verður útgjört við kanón, so væl sum øðrum tólum at taka veiðutjóvar við, er givið.

Solútlit - framtíðarmøguleikar

Í dag er fiskur vora stórir torvur er á, tí eru prisirnir stöðugt vaksandi, og litið útlit er fyri, at teir falla aftur í breði.

Hann sum hevur vora at lata er tí í dag væl fyri, summi fiskaslóg mugu keyparar beinleiðis leita eftir, tí eingin hevur tey at lata.

Tað hevur tí gingist serliga væl at sleppa av við alla

veiðu í trupulleikum hava tí heildur ikki verið sum onkuntíð fyrr av, at vit hava ymsar fiskaseljarar, sum ikki altíð arbeida ov væl saman.

Ósemja og kapping í solumarknaðinum hava ofta gjørt okkara stöðu veika, og teir góðu mogleikarnir í dag gera ikki eina samskipan av okkara sølu minni neyðuga.

Í hesum sambandi má takast til umhugsunnar, at vit fáa eina samtøku, sum bæði tekur sær av sølu av veiðum og keypi av bilagast útgerð.

Sum fyrr nevnt skal ein duguligur, men peningaliga veikur maður ikki kunna koma út fyri tí, at hann verður noyddur at keypa útgerð sína dýrari enn hin peningasterki.

Í vár hava trolarnir eystan fyri havt góðan fiskiskap, men nú frættist frá fiskaløysi har. Í Grønlandi og við New Foundland er enan á sama hátt, so ilt kan vera at vera ljósskygður.

Teir stóru mogleikar Grønland og stöðirnar har hava goymt er í lotuni í afturgjøgnd, ja, neyðugt verður kanska at taka framtíðarlagnu Føroyingahavnina upp til álvarsviðgerð.

Men hóast hetta er eingin onnur leið fyri okkum enn framvegis at royna og framvegis at finna nýggjar útvægar og nýggjar leiðir.

Framtíðin kemur at seta okkum stóran fyrisetning innan fiskivinnuoktið, tað er eingin ivi um, men tann hugur og tað áðrei, sum rátt hevur til dagin í dag, letur ein heldur ikki ivast í, at hóast andróður verður av og á, so rógva føroyingar enn teinin.